

VLOR-STARTDAG “ONDERWIJS EN DE ARBEIDSMARKT VAN MORGEN”

17 SEPTEMBER 2015

Samenvatting toespraak Hilde Crevits, Vlaams minister van onderwijs en viceminister-president van de Vlaamse Regering

Op 17 september 2015 was Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits te gast op de VLOR-startdag “Onderwijs en de arbeidsmarkt van morgen” in het Vlaams Parlement.

Minister Crevits opende met een oproep tot solidariteit met de vluchtelingen: “Duizenden kinderen, ouders en grootouders zijn op de vlucht voor oorlog en geweld. Gezinnen ontworteld. Het laat een samenleving niet onberoerd. Ik stel dan ook met veel voldoening vast dat het brede onderwijsveld hiertoe wil bijdragen met tal van initiatieven. Elk kind en iedere jongere die hier toekomt heeft recht op onderwijs en die zullen we begeleiden.”

Ze bouwde haar toespraak op rond een levenswijsheid van de dichter-filosoof Goethe:

“Er zijn twee dingen die we onze kinderen moeten meegeven: wortels en vleugels.”

De **wortels** betekenen voor haar: “een stevige basis meegeven waarop er verder kan worden gebouwd. Van thuis uit, want dat bedoelde Goethe oorspronkelijk, maar ook op school. Het onderwijs wordt gemoderniseerd om kinderen en jongeren die stevige wortels te geven zodat ze kunnen groeien. Niet met een onderwijs dat wordt gedomineerd door muren en plafonds, maar door een onderwijs vol open ramen en deuren.”

De minister wees op de fundamenteën die er liggen en enkele belangrijke bouwstenen waarvan vorig jaar de basis werd gelegd:

- de zorgzame evolutie naar meer inclusief onderwijs;
- daarnaast verzekeren we het recht op leren en zorgen we dat iedereen gekwalificeerd de eindmeet haalt;
- het nieuwe leren en werken doet jongeren volop leren in de praktijk;
- het versterken van de studiekeuze.

Daarop nodigde de minister de VLOR uit om de keuzes uit het Masterplan modernisering secundair onderwijs mee vorm te geven door een transparante, efficiënte en moderne structuur neer te zetten die het secundair onderwijs wapent voor de toekomst en mee te blijven zoeken naar de ramen op de toekomst: “ik verwacht veel van de VLOR. Jullie zijn een unieke partner. Steeds met de vinger aan de pols. Ons onderwijs verdraagt geen conflictmodel. De VLOR reikt handen en gaat constructief aan de slag.”

Tegelijk waarschuwde ze: "Wortels die willen groeien hebben een rijke voedingsbodem, zuurstof en licht nodig. Anders dreigen ze te verstikken en draagt onze boom minder vruchten." De minister ziet vooreerst kansen in het parlementair debat dit jaar rond de eindtermen: "We zullen meer dan ooit duidelijke keuzes moeten maken in wat we van leerlingen verwachten. Dit najaar grijpen we de kans om nieuwe lijnen uit te tekenen en te *'consuminderen'*. Ik roep iedereen hier op om van zich te laten horen in dit debat in het Vlaams Parlement dit najaar, maar ook in de leraarskamer. En ook ouders en leerlingen moeten hier hun zeg krijgen."

Daarnaast duidde minister Crevits op de centrale rol van leerkrachten: "Zij maken écht het verschil, bij hen staat of valt elke verandering. Iedereen is ambassadeur en mee verantwoordelijk voor een positieve kijk op leraren en hun opleiding. De onderhandelingen die eind deze maand opgestart worden rond het loopbaanpact en de hervormingen van de lerarenopleiding zijn dan ook van cruciaal belang."

Terwijl 'geworteld-zijn' jongeren vooral kracht en houvast geven om met beide benen vast op de grond te staan hebben we ook **vleugels** nodig om te vliegen, om te dromen, om de uitdagingen van het leven aan te gaan en een actieve bijdrage te leveren aan onze samenleving. "Daarbij hoort de arbeidsmarkt, maar de rol en de uitdaging van ons onderwijs gaat uiteraard veel verder."

"De vraag naar vaardigheden zal niet afnemen. Wel zullen andere vaardigheden winnen aan belang." Daarmee bevestigde minister Crevits de vaststelling die Maarten Goos maakte op de startdag. "Dat vraagt dat ons onderwijs naast arbeidsmarktcompetenties ook vaardigheden aanreikt waarmee jongeren het verschil maken in onze samenleving. Die jongeren al van in de klas uitdagen om zelf op ontdekking te gaan en om, zoals wij het dan noemen, levenslang en levensbreed te leren. In tegenstelling tot de loopbaan is die leerloopbaan nog weinig bekend." De minister wees daarbij op het feit dat dit een veel breder perspectief heeft op onderwijs dan het louter toeleiden in functie van tewerkstelling en dat leren niet stopt aan de schoolpoort.

Eindigen deed minister Crevits met een verwijzing naar het prachtige, maar tragische verhaal van Daedalus en Ikarus. Hoe de geniale Atheense architect in zijn wanhopige zoektocht naar vrijheid en een betere toekomst vleugels voor zijn zoontje maakt. Hoe hij daarmee waarschijnlijk de oudste droom van de mensheid realiseerde, maar de vlucht helaas noodlottig afliep toen Ikarus in zijn jeugdige overmoed de wijze raadgevingen van zijn vader in de wind sloeg, te dicht bij de zon vloog en neerstortte bij Icaria.

De minister greep dit verhaal aan om de gezamenlijke opdracht van het hele onderwijsveld te benadrukken: "Ik ben ervan overtuigd dat het onze gezamenlijke opdracht is om zonder vlieg angst elk vanuit onze eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden, onze schouders onder deze vlucht te zetten, en zo elke jongere naast de stevige wortels ook de sterke vleugels mee te geven die nodig zijn om de 21ste eeuw met gerust hart tegemoet te vliegen." De VLOR is hierbij de wijze raadgever die er met al zijn ervaring en deskundigheid mee over waakt dat jongeren steeds nieuwe hoogtes mogen ontdekken zonder daarbij hun vleugels te verbranden.

Tot slot gaf de minister nog volgende bedenking mee, ingaand op het thema van de startdag: "Onze jongeren verdienen sterke wortels en stevige vleugels om over grenzen te gaan. Kennis die hen verder leert kijken, onderwijs dat hen laat verwonderen. En geef toe: als we daarin lukken, zal ons onderwijs dan niet altijd *'bij de tijd'* zijn?"